

Szászpataki Róbert

A harangozó

A sekrestyés Pista már jóval azután vezette bele a villanyt a plébánia kerítésébe, hogy az Esperest végleg letették. Így mondják a papokra, hogy letették, ha nem misézhetnek, gyóntathatnak, meg semmit se csinálhatnak többet. Félttek is sokan a faluban, hogy akkor ki fogja eltemetni őket most már, ha meg találának halni, mert az azért mégse mindegy.

Az az igazság, hogy akkor már az Esperes szabályosan meg is volt halva, de azt még nem tudta senki, amikor keresni kezdték a Pistát, mert nem tudták, hogy mégis hol lehet. Aztán rájöttek, hogy hol van a Pista, és az is hamar kiderült, hogy belevezette az áramot a vaskerítésbe, mert az Istramentom Pistát, a munkásört úgy megbaszta az áram, hogy még szemöldökéről is lepörzsölődött a szőr, de annyira, hogy utána soha többet nem nőtt neki vissza. (A Titi azt mondta, hogy szerinte a tökére se nőtt vissza többet.) Olyan volt az Istramentom Pista, mintha lejekémiás lett volna. Egészen úgy nézett ki, mint a szegény Rakatics Jani, amikor már nem volt neki haja semmi, pedig az Istramentomot csak az áram baszta meg. Sokan azt mondják, hogy azután kezdett templomba járni, mert hát úgy érezte, hogy csoda történt vele, hiszen mégse halt bele, pedig akár ott is maradhatott volna a plébániakerítés kilincsnél fogva.

Akkor azt kiabálta kifelé az ablakon a sekrestyés Pista nekik – talán egy kicsit meg is ijedhetett, mert arra azért nem gondolt, hogy agyon is csaphat valakit a villany, amikor rákötötte a drótokat a kerítésre, mert igazából nem akart ártani az senkinek –, hogy hagyják őt békén, és hogy onnan nem viszik el az Esperest, amíg ő él. Ne is próbáljanak bejönni érte, mert még a plébániát is magára találja gyújtani meg az Esperesre, mert az Esperesnek ez az otthona, és akkor inkább benne égnek mind a ketten, de ide nem teszi be a lábát semmilyen új pap, még ha maga a Püspökatyka küldi, akkor se. És ő különben sem hagyja, hogy csak úgy elkaparják valami jelöletlen sírba az Esperest, mert a Pista úgy sejtette, hogy erre készülnek. Az az igazság, hogy az Esperes mondta neki korábban, hogy régen mindenkit, akit az Egyház kiátkozott olyan jelöletlen tömegsírba szoktak temetni, amiről senki nem tudja, ki nyugszik alatta, hogy ne járhassanak hozzá ki a hívei, meg minden. A Pista meg úgy gondolta, hogy mivel letették, akkor az Esperes is egy ilyen kiátkozott lett. Na, ebből a kiabálásból tudták meg az emberek, hogy az Esperes talán meg is lehet halva, ha Pista már így beszél róla.

Mérges egy ember tudott lenni a Pista, ha nagyon fölidegesítették, csapkodott meg káromkodott, mint a kocsis, hogy szinte már félt tőle az ember gyereke, annyira. Pedig hát alig volt nagyobb, mint egy iskolás gyerek, és olyan vézna volt ráadásra, hogy szinte nem is lehetett érteni, hogy hogyan marad életben. Meg hát a Pistának volt egy kis púposág a hátában, akárhogyan is szépítgetjük a dolgot. Hiába szokta mondogatni, hogy inkább csak görnyedt a háta neki, de azért mindenki tudta, hogy a Pista inkább egy kicsit púpos mégiscsak. A Titi azt találta mondani egyszer, hogy van benne egy kanyar, ezen aztán jól lehetett röhögni, amikor nem volt más téma a Fényesben, hogy kanyar van a gerincében a Pistának.

Szegény Pista a végén már szinte nem is evett semmit, mindig csak cigerettázott. Szinte olyan volt, mintha csak a cigeretta tartaná benne a lelket. Az neki a friss levegője, a hegyi levegő, azt szokta mondani. Ezt olyan viccesnek szánta mindig, ezt a hegyi levegőt, de azért úgy köhögött, főleg reggelente, mint akinek ki akar szakadni a tüdeje, meg mindegy, de olyan hangosan, hogy arra szokott fölébredni a fél utca, amikor a Pista hajnalban harangozni indult.

Sose mulasztott el a Pista egyetlen harangozást se, órát lehetett volna hozzá igazítani, olyan egy pontos volt. Nem is lett volna azzal semmi baj, csak ez a köhögés ne lett volna. Az az igazság, hogy igen szeretett harangozni a Pista, azt szerette benne a legjobban, amikor a nagyharang fölemelte a földről, mintha csak repülne olyankor az ég felé. Azt beszélték róla, hogy közben még kurjongatott is örömeiben, hogy ő most akkor milyen egy boldog. De nem lehetett hallani, hogy milyen egy boldog a Pista, mert azért a harangzúgás elnyomta a hangját. Szégyellte is volna magát, ha valaki meghallja, mert hogyan is veszi ki magát a templomban a kurjongatás.

Az a helyzet, hogy már csak ezért sem bánta a Pista, hogy olyan vézna, és azt szokta mondani, hogy nem is nagyon akarna hízni, hogy fel tudja emelni a nagyharang a levegőbe, szinte az égig. Legalábbis így szokott erről beszélni, ha kérdezték, hogy mi a lófasznak harangozik szinte minden órában, amikor elég lenne csak délben, azt is csak azért,

hogy az emberek tudják, mikor van az ebédszünet, meg minden. Mert egy idő után a Pista tényleg minden órában meghúzta a kisharangot, délben meg a nagyot, hogy szinte már belebolondult az ember gyereke a kongásba. Mentek is az Espereshez panaszra, hogy csináljon már valamit a Pistával, mert lassan se éjjelük, se nappaluk nekik ettől a folytonos harangzúgástól. Beszéljen már az Esperes a Pista fejével, mert ez így nem mehet tovább, ezt nem lehet kibírni azért. Mert a Pista a legvégén már nem is aludt, hogy még éjjel is harangozhasson. És akkor az Esperes elbeszélgetett a Pistával, hogy merre hány méter. A Pista meg csak sírt, hogy nem tud meglenni a repülés nélkül, hogy ezért harangozik minden órában. Végül aztán bevallotta az Esperesnek, hogy arra számít a Pista, és ezért harangozik még éjjel is, mert hátha a harangozástól kimegy az a kis görbeség a hátából, mert ahogyan fölemeli a harang, mindig nyújtóznia is kell a Pistának, és közben érzi, úgy higgye el az Esperes, hogy kicsinyesként egyenesedik kifelé a gerince neki. Szinte lehet hallani még a harangkongás közben is, ahogyan nyúlnak, ropognak a csigolyák. És akkor, ha a harang esetleg kiegyenesítené azt a kis görbeséget a Pista hátában, akkor már senki se mondhatná rá, hogy ilyen púpos meg olyan púpos. De azért megfogadta, mert igen szerette az Esperest, hogy ezentúl csak reggel hatkor, délben, meg este hatkor harangozik hét közben. Vasárnap meg ott voltak neki a misék, a kismise is meg a nagy is, és akkor a Pista pluszba volt, akárhogy is számoljuk. Így lett igazi ünnepnap a vasárnap a sekrestyés Pistának, mert ötször is harangozhattott, és senki nem panaszkodott miatta. Az Esperes úgy megsajnálta a Pistát, hogy megengedte neki, hogy mindig csak a nagyharangot húzza meg, még akár hétköznap is, mert tudta az Esperes, hogy az sokkal magasabbra repíti, és sokkal tovább fönn is tarja a levegőben, és akkor talán előbb-utóbb tényleg elmúlik a Pistából a púposság is.

Igazság szerint a csönd lett gyanús az embereknek. Nem mintha nem esett volna jól nekik ez a kis nyugalom, mert azt nem lehet mondani, de azért mégse volt rendben minden, közben azt is érezték. Eleinte nem is tudták, hogy mi zavarja őket, amikor a Titi a kocsmában egyszer csak azt találta mondani, hogy olyan, mint amikor régen még volt húsvét, és akkor a harangok elmentek Rómába vagy hová, és akkor nem szabadott harangozni, most pont olyan. Akkor rájöttek, hogy akkor ez azt jelenti, hogy sekrestyés Pista nem harangozik, biztos valami baj érthette, mert olyan nem fordult elő, amióta a Titi az eszté tudja, hogy a Pista ne harangozott volna. És akkor kezdték keresni a Pistát, de nem találták sehhol, pedig még a házába is bementek. Pici háza volt a Pistának, szoba-konyha, mert minek is lett volna nagyobb egy ekkora embernek. Fürdőszoba sem volt benne, mert nem urizált a Pista soha, elég volt neki a lavór, abban mosakodott.

Az igazat megmondva, befestítették az ajtót, hogy nem érte-e valami a Pistát esetleg, mert nehogy úgy járjon, mint a szerencsétlen Kopasz Sanyi, akire mire rátörték az ajtót, már tisztára ki volt húlve, hiába volt nyakig betakarózva a vastag dunyhával. Mondjuk az is hozzátartozik, hogy a kályha már hideg volt, a dér meg belülről is kiverte az ablakot. Nem látszott semmi a Sanyin, hogy mitől halhatott meg, pedig azért volt a Sanyinak haragosa rendesen a faluban. Mondjuk, nem is nagyon bánta senki, hogy meghalt a Sanyi, legalább lehetett megint hangosan szidni a téeszelnőköt a kocsmában, ha ahhoz volt kedve valakinek. De hiába feszítették be az ajtót, nem találták otthon a Pistát. Még az ágya is be volt vetve rendesen, látszott, hogy nem aludt abban senki, a kutya meg úgy nyüszített a láncon, mint aki nem kapott enni napok óta. Akkor valaki kitalálta, hogy biztos az Esperesnél lehet a Pista, mert az utóbbi időkben, amióta letették az Esperest, csak a sekrestyés Pista járt hozzá. Fát hordott be, meg eljárt a Pista boltba, ha kellett valami neki, szóval segített, amiben csak tudott, mert az Esperes már a végén, főleg miután letették, ki sem mozdult a plébániáról.

Nem mintha nem tudott volna járni vagy beteg lett volna, vagy ilyesmi, de tisztára belebolondult azokba az iratokba. Csak egyre olvasta azokat a furcsa betűkkel írt könyveit, amiket talán csak ő értett egyedül az egész országban, de az egyházmegyében biztosan. Szokta is neki mondani a Pista, hogy most már pihennie kellene az Esperesnek, hogy sétáljon egyet a kertben, mert nem lesz ennek jó vége. Mert igazság szerint attól félt a Pista, hogy tisztára meglágyul az Esperes agya attól a sok olvasástól, és úgy jár majd, mint a Rofsics Józska. De az Espereshez akkor már talán nem is nagyon jutottak el a világi szavak, annyira bele lett merülve azokba a szent iratokba.

Azt szokta mondani a Pista, hogy őt egész életében egyedül csak az Esperes fogadta el olyannak, amilyen. Úgy mondta, hogy meglátta benne az Isten képmását, és pont hogy a Pistában. Mert ilyeneket szokott mondani néha az Esperes, ha jobb napjai voltak neki. Nem nézte le a Pistát, még csak egy rossz szava se volt hozzá soha, sőt még a harangozást is rábízta. És ezt azért nem tudta elfelejteni a Pista az Esperesnek, és valahogy mindenképpen meg akarta neki hálálni. Mert olyankor persze mentek hozzá az emberek, amikor még a Pista is volt valaki. Mondjuk, ha

valami kellett nekik, például ha a temetésen harangozást is rendelték a hozzátartozók, meg minden, hogy emeljék a halott fényét. Olyankor aztán hízelegtek neki, hogy így Pistikám, meg úgy Pistikám, hogy csak okosan azzal a lélekharanggal, hogy csak szépen szóljon, de azóta, hogy letették az Esperest, még csak le se szarták a szegény Pistát. Akkor már nem volt jó nekik semmire se a Pista, akkor megint csak a csökkötötték meg a csutfaszozták, mert az az igazság, hogy úgy hívták a háta mögött, hogy csutfasz Pista. Nem nagyon tudták megbocsátani neki az emberek, hogy mégis hogyan néz már ki. Pedig nem ártott ő nekik semmit, csak hát ugye ne lett volna olyan picike meg főleg púpos a Pista. Egy szó, mint száz, egyedül az Esperes szerette a Pistát olyannak, amilyennek az Isten megteremtette, és ezt a Pista soha nem felejtette el neki.

Nem is sikerült megnősülni a Pistának, pedig akadt volna neki azért feleségnek való, csak valahogyan mindig elrontotta a dolgot, vagy valahogy ez a púposság mégse tetszett annyira a nőknek azért. Például ott volt a Marika, a fodrász, aki olyan kedves volt mindig a Pistával, amikor nyírta neki a haját, hogy a végén a Pista még virágot is vitt neki meg bonbont, az is szépen becsomagolva, ahogyan kell. A tükörből szokta figyelni a Marikát, ahogyan fésülgeti, meg közben még simogatja is a haját, és hát az az igazság, hogy érezte azért a Pista, amikor egy kicsit hozzáért a kezéhez a Marikának a csöcse a fehér fodrázsköpenye alatt. Hiába mondták a Pistának, hogy a Marika az mindenkivel ilyen kedves, hogy egy kis borraivaló is legyen neki, meg hát az a kis odadörgölözés is csak a borraivaló végett van, nem hitt nekik a Pista. Az a helyzet, hogy Pistának tisztára elvette az eszét a fodrász Marika, mert hát olyan szépen is beszélt hozzá, miközben a haját fésülgette, meg hát az a kis odadörgölözés is tetszett neki. Amikor aztán odavitte neki a virágot meg a drága bonbont a Pista (mert azért nem két fillér egy ilyen bonbon), akkor a Marika meg is mondta neki kerek-perec, hogy ne is számíton semmire se a Pista, mert azért ő púposhoz mégse mehet hozzá. Mert mégis mit képzel a Pista, és hogy ne csináljon hülyét magából, meg a Marikát se nevetesse ki az emberekkel azért, hogy virágot hoz neki meg bonbont. Aztán már hiába magyarázta neki a Pista, hogy ő igazából nem is púpos, csak egy kicsit görnyedt a tartása, és csak figyelje meg a Marika, a nagyharang majd úgy kiegyenesíti, mint az a kurva hétszentség. Mert azt azért nem olyan könnyű megkongatni, kell hozzá erő rendesen, hogy olyan szépen szóljon, és amikor már olyan szépen szól, akkor szinte ki is húzza a Pista hátából azt a kis görbeséget, ahogyan fölrántja magával. És hogy jöjjön el a Marika vele, amikor harangozik a Pista, és akkor majd meglátja, hogy olyankor szinte már alig látszik neki a púposága. Különben is, ahogyan a Pista ezt számolgatja, már igazán nem kell sokáig várni, hogy tisztára kiegyenesedjen neki a háta. De a fodrász Marikának beszélhetett akármit a Pista, nem hallgatott az rá, pedig még szépen ki is öltözött, talán még nyakkendő is kötött. De a nyakkendőt szerintem csak a Titi tette hozzá, mintha nem érte volna elég nagy szégyen a szegény sekrestyés Pistát, hogy így visszautasították, meg még ki is nevték a háta mögött. (Nem tudni, hogy a bonbont megtartott-e a Marika vagy se, de a virágot kidobta a Pista, az biztos, ott száradt sokáig a fodrászat előtt az árokban, de senki se nyúlt hozzá.)

Azt beszélük, hogy így nem lett a Pistának a jegyese a fodrász Marika se.

Az az igazság, hogy mire kikapcsolták az áramot, és be tudtak menni a plébániára a Pistáért, akkora már volt szaga rendesen az Esperesnek. Nem ment ez egyszerűen, ez az áramlekapcsolás, mert innen is engedély kellett volna hozzá meg onnan is, mert hát az egész faluban le kellett kapcsolni villanyt. Ráadásul a tanácselnök is éppen kiküldetésben volt, hogy tanulmányozza a termálfürdőket, hogy hogyan lendíthesse föl a faluban az idegenforgalmat. Ilyen csip-csup ügyekkel meg, mint amilyen a sekrestyés Pista mégse lehetett megszakítani a tanulmányútját neki. De abban a kérdésben, hogy kikapcsolják a villanyt az egész faluban, nem dönthetett még a párttitkár se egymaga. Mert a végén még azt találják mondani az emberek, hogy el akarják venni tőlük még a villanyt is, hogy ott tartunk már, és akkor mi lenne a társadalmi békével meg bizalommal. Könnyen be lehetett látni, hogy nem vállalhatja a felelőséget egyedül a párttitkár elvtárs az ügyben. Különben is, ki a faszt zavar, hogy mit csinál a sekrestyés Pista a plébánián, foglalkozzon vele az egyházmegye, ha akar, a plébánia az ugye mégse tartozik a párt alá. Jól is néznénk ki! Aztán meg azzal jönne, hogy így el van nyomva az egyház a hívekkel együtt, meg úgy el van nyomva. Valami ilyesmit üzent a párttitkár elvtárs, amikor megkeresték, hogy mi a helyzet az árammal, meg a plébánia kerítésével.

Meg kell hagyni, hogy a Pista szépen fölöltöztette az Esperest, az ünnepi reverendáját adta rá, amit pünkösdkor is fel szokott venni, azt a fehérét, mert észrevette, hogy az Esperes az utóbbi időben csak fehérben szeretett járni, mindig csak abban a fehérben. Még két-két gyertyát is rakott az ágya mellé, a kezét meg imára összekulcsolta a mellén. Mégis volt szaga már az Esperesnek, azt nem lehet mondani, hogy nem volt, mert nem talált azért illatos gyertyát a

Pista a plébánián. Amikor végül kikapcsolták az áramot, ott találták a Pistát az Esperes mellett, és csak imádkozott, meg csak azt hajtogatta, hogy nem hitte, hogy szaga lesz neki, azért azt nem hitte volna. Az az igazság, hogy a Pista szinte már-már tisztára szentnek gondolta az Esperest, akin nem fog majd a romlás meg semmi. Magyarul megmondva nem bűdösödik meg, mint egy egyszerű hulla. Most aztán csalódott a Pista nagyon, hogy nem elég hogy itt hagyta az Esperes, mielőtt még kiegyenesedett volna a háta, de még ráadásra szaga is lett neki. Csak sírt a Pista, mint egy taknyos gyerek, amikor bementek az emberek a plébániára, hogy akkor most már mi is lesz övele.

Különben akkoriban kezdett olyan furcsa lenni az Esperes, amikor megjelent az a férfi, olyan hosszú és bozontos szakállal, hogy szinte csak a szeme fehérje látszott ki neki. Nem sokra rá már szinte be is költözött a plébániára, és mindig csak vele volt az Esperes. Naphosszat csak a kertben sétálgattak, és annyira beszélgettek, hogy szinte már mutogattak is hozzá. Szinte nem is tudta elgondolni már a Pista, hogy mit tudtak olyan sok mindent mondani egymásnak, hogy annyira sokáig tartott. Meg az is hozzátartozik a dologhoz, hogy a Pista kicsit meg is ijedt, amikor megjelent ez az idegen ember, hogy akkor most már az Esperes majd elveszi tőle a harangozást, hogy kiesik a pikszisből akkor a Pista, mert szinte mindig csak azzal a férfivel volt együtt az Esperes, de szinte éjjel-nappal. Pedig még a nevét se tudta senki, sőt még a hangját se hallották az emberek: ha nem látták volna, hogy mindig csak beszélgetnek az Esperessel, azt hitték volna, hogy néma, hogy nincs is neki szava.

Az az igazság, hogy attól fogva azért az Esperes egy kicsit tényleg elhanyagolta a híveket meg a templomot is, szinte alig lehetett megtalálni, ha temetés volt vagy keresztelő, vagy mondjuk esketni kellett volna. Meg a misén is olyanokat prédikált már a végén az Esperes, hogy szinte az emberek azt sem tudták, hogy hol áll a fejük nekik, hogy akkor most mit is higgyenek igazából. Csak kapkodták az emberek a fejüket, meg sokan csak csóválták, hogy nem lesz ennek jó vége, csak azt mondogatták.

Egyre többen elmaradtak a miséről aztán, mert azért már unták az emberek, hogy mindig csak olyan furcsákat prédikált a híveknek Esperes, hogy igazából minden máshogyan volt. Azt mondták a hívek, hogy nekik inkább olyanokat prédikáljon az Esperes, mint amilyeneket régebben is szokott, hogy például ne pletykálgodjanak az emberek, meg igyanak kevesebbet, meg tartsák be a böjtöt, meg ilyesmiket. Az az igazság, hogy szeretnék hallani, hogy még azért annyira nem tökéletesek, de már jó úton járnak. Meg hát egyszerűen megszokták már azt a régifajta misét, nem nagyon akartak volna másikat. Mert hát minek ezt annyira túlcifrázni?

Szinte már nem is akart gyóntatni az Esperes, meg áldoztatni se nagyon, inkább mindig azt mondta, hogy tisztuljanak meg maguktól a szentesek, hogy ahogyan a víz a testet, úgy a bűnbánat majd lemossa a bűneiket is, meglátják. Egy kicsit azért megsértődtek a népek, hogy talán akkor most az Esperes azt hiszi, hogy ők nem szoktak mosakodni, hogy talán bűdösen mennének a templomba, vagy mi van. Pedig hát például az Icuka néni is egy annyira tiszta asszony volt, hogy még fatüzeléses bojlerje is volt neki, amibe belevezetette a vizet, és minden héten szépen befűtötte a mise előtt, hogy alaposan lefürödjön a meleg vízben, ahogyan az illendő. Ne mondja őröla senki, hogy nem tiszta asszony, amikor már az anyja is az volt, ezt mindenki tanúsíthatja. Meg is sértődött nagyon az Icuka néni, hogy mit gondol ő róla az Esperes azért, meg egyáltalán is hogyan lehet ilyent mondani.

Suttogni is kezdték a faluban, hogy tisztára elvette az Esperes eszét az a szakállas ember, mert hát már nem tudtak mire gondolni, és hogy most már azért csinálni kellene valamit, mert nem lesz ennek így jó vége, majd meglátják az emberek. Mit fog szólni a Püspökatyá, hogy mi folyik itt, ha egyszer ellátogat, amikor a Szentlelket szokta kiterjeszteni a bérmláláskor. Pedig abban az évben, amikor az Esperes tisztára megbolondult, még a bérmlálkozás is elmaradt. Zúgolódtak is a megmaradt hívek, hogy akkor mi lesz a gyerekekkel, meg akkor hiába vették meg azokat a szép ruhákat, meg aranyozott láncokat nekik. Hiába keresték meg az Esperest még testületileg is, hogy ez így mégse mehet tovább, az Esperes csak mosolygott rájuk, hogy szinte ragyogott az arca neki. Azt mondta később az Icuka néni, hogy szinte olyan volt, mintha megszállta volna a Szentlélek, de nem igazán sikerült beszélni vele, mintha nem is ehhez a világhoz tartozott volna. Mondjuk, az is igaz, hogy sokan hittek az Esperesben, és azt mondták, hogy nincs szükség semmiféle hókuszpókuszra meg aranyláncra, csak hinni kell, meg megtisztítani a testet-lelket, hogy be tudják fogadni az istennek a szent leheletét.

Az Icuka néni aztán akkor ment el végül a püspökségre panaszra, amikor tisztára betelt neki a pohara, azt mondta. Mert jó, mondjuk akkor még türelmes volt, amikor az Esperes főleg a Keresztelő János cselekedeteiről beszélt, mintha csak tisztára bele volna bolondulva abba a Jánosba az Esperes, hogy mintha mindene csak az a János lenne

neki. Elmondta például azt is, hogy a sivatagban lakott, ahol csak mézet és sáskákat evett, mondjuk, nem is nagyon akadhatott arrafelé más. Azért azt el se tudtam képzelni, hogy az milyen lehetett sáskát enni, meg szöcskét meg mindenféle bogarakat, hogy az milyen lehetett szegény Jánosnak. Csak annyit mondom, hogy például mennyit össze kell fogdosni ahhoz, hogy jól lakjon vele az ember gyereke azért. Meg azzal sem volt baja az Icuka néninek, amikor az Esperes a fénynek a fiáról prédikált, hogy azok milyen egy tiszták voltak, és hogy ilyen tisztának kellene lennünk mindnyájunknak, hogy föl legyünk készülve a nagy utolsó harcra a sötétség hadai ellen. És hogy a János is egy ilyen igaz tanító volt, és ő fogja majd vezetni az Úr hadait a gonosz ellen az utolsó nagy háborúban. Azért ilyesméről már hallott korábban is az Icuka néni is, ilyen utolsó ítéletes dolgokat, hogy majd így fog eljönni, meg úgy fog eljönni, és nem nagyon lehet mit csinálni vele. Csak azt nem tudta senki, még talán az Esperes sem, hogy mégis mikor fog bekövetkezni, és azért az Icuka néni azt mondta, hogy addig is csak kell valakinek virágot tenni a Szűzanya vázájába, hogy mégse fölkészületlenül találja ott az utolsó ítélet. Mert azt még elgondolni se tudja az Icuka néni, hogy az milyen lenne, ha nem lenne szép a templom, amikor eljönne az utolsó órában a Krisztus másodszer is, és például pont akkor nem lenne földíszítve szép virágokkal a boldogságos édesanyja.

Igazából akkor haragudott el végképp az Esperesre az Icuka néni – úgy mondta, hogy nagyon csalódott az Esperesbe, pedig eddig egy jó embert ismert meg benne az Icuka néni –, amikor az Esperes azt találta mondani, hogy a szobrokat nem díszítgetni kellene, hanem inkább ki kellene vinni őket a templomokból, mert mégiscsak bálványok azok, akárhogy is nézzük. És hogy inkább az élő Istenhez kell imádkozni, nem a faragott képekhez, meg minden. Már-már úgy beszélt az Esperes is, mint a kálomista pap, aztán nézzék csak meg a kálomista templomot az emberek, hogy mi lett abból, nincsen abban szinte semmi. Hát milyen dolog az, és még arra mondják, hogy az Isten háza.

De igazából nem is ezzel volt a baj, hanem hát megijedt nagyon az Icuka néni, hogy akkor mi lesz majd a Szűzanyával, ha ki találja vitetni az Esperes a szabad ég alá. Hogy akkor ott fog állni hóban-fagyban, meg az eső is csak veri a gyenge arcát neki, aztán majd lekopik róla talán még az a szép színes festés is. De főleg a mosolyát, azt féltette nagyon az Icuka néni, a Szűz Mária mosolyát, hogy azt is le találja koptatni róla a hó meg a szél. Hogy mi lesz akkor? Mert a tisztaságos Szűzanya nem ezt érdemli, pláne az Esperestől nem, hiszen azért csak megszülte erre a világra az Istennek a szentséges fiát, a mi Jézus urunkat, és azért akárhogy is nézzük, végső soron az Esperesnek is ő lenne a munkaadója, meg azért kapja a fizetését, azzal a szép, fürdőszobás házzal együtt ott a plébánián. Lehetne egy kicsit hálásabb is a Szűzanyának az Esperes, mert a Szűzanya biztosan nem ártott neki semmit se. De akkor az Esperes olyat mondhatott az Icuka néninek, hogy szinte elájult az Icuka néni. Tiszta fehér volt neki az arca, amikor kijött a plébániáról, olyan volt neki, mint a fal. De hiába kérdezték az asszonyok, hogy mégis mi a baja, vagy mit mondott az Esperes neki, nem szólt egy szót se, csak elég az hozzá, hogy az Icuka néni akkortól fogva már tudta, hogy az Esperest nem a Szentlélek szállta meg, hanem az Esperes inkább tisztára meg van bolondulva, mert biztos telebeszélte a fejét az szakállas ember ott a plébánia kertjében.

Később se árult el az Icuka néni részleteket arról, hogy miket magyarázott neki az Esperes, csak annyit mondott a szentes asszonyoknak, hogy azokat a szavakat ő nem is veszi a szájára, amikkel az Esperes a tisztaságos Szűzanyát gyalázta. Mert azt kell mondania az Icuka néninek, hogy ez már azért tényleg egy tiszta gyalázat, ahogyan az Esperes viselkedik, meg pláne ahogy beszél. És hogy véget kell vetni ennek egyszer s mindenkorra, és majd az Icuka néni kézbe veszi a dolgokat, amíg nem késő. Meglátják az emberek, hogy kérni fog majd időpontot az egyházmegyén, és addig nem nyugszik, amíg egyenesen a Püspökátya színe elé nem jut, amíg nem fogadja az Icuka nénit a Püspökátya kihallgatásra, akármeddig is kell várni. És akkor majd mindent kitálal a Püspökátya előtt, elmondja neki szóról-szóra, amiket az Esperes például a Szűzanyáról is mondott. Majd az Icuka néni szépen megkérdezi a Püspökátyától, de kerek-perec ám, hogy akkor kinek van igaza. Akkor foglaljon állást a Püspökátya, hogy például a Mária tényleg annyira egy zsidó asszony volt-e, ahogyan az Esperes állítja, mert ha ez igaz, akkor bizony a Megváltó Urunknak is zsidónak kell lennie. Mert az Icuka néni azért nem egy buta asszony, és akkor azt állítja az Esperes, hogy aki a kereszténységet alapította a drága szent vérével, egy zsidó volna, hiszen már az édesanyja is az volt. És akkor azt mondja majd meg a Püspökátya, hogy igazság szerint hogyan is van ez? Mert azért ez mégiscsak sok, hogy még a Megváltó is zsidó volna, és azért addig nem tud nyugodni a szegény Icuka néni, amíg nem tesz a Püspökátya pontot ennek a dolognak a végére. Mert nem is tagadja az Icuka néni, hogy szinte már ideáig fajultak a dolgok az Esperessel, és muszáj kimondani az Icuka néninek most már, hogy az Esperes az egy nem beszámítható innentől fogva. És még

azért majd azt a kérdést is fölteszi az Icuka néni a Püspökatyának, hogy maradhat-e olyan pap a hivatalában, aki azt meri mondani, hogy a Szűzanya neve annyit tesz zsidóul, hogy szégyentelen. Annyit megenged az Icuka néni, hogy azok a piszkos zsidók – láthatja a Püspökatyá is, hogy miket mondat már vele az Esperes – így csúfolták a Megváltónak a tisztaságos édesanyját, de azért az Esperesnek lehetne annyi esze pap létere, hogy ezt nem terjeszti a népek között. És tényleg szinte már nem is tudja az Icuka néni, hogy mit is mondjon erre. Tudtuk mi mindannyian, hogy a Szűzanyával kapcsolatban az Icuka néni nem ismer tréfát, mert a Szűzanya az tényleg hozzá tartozott, de most olyan volt az Icuka néni, hogy nem szerettem volna az Esperes helyében lenni. Szinte olyan volt, hogy ha tehetné, máglyára küldené az Esperest, azt mondogatta, és még meg is gyújtaná a száraz rőzsét a saját kezével, ha kell, hogy ott égjen el elevenen pokoli kínok között, amiért gyalázni merete a tisztaságos Szűz Máriát.

Amikor aztán az Icuka néni hazajött a Püspökatyától a kihallgatásról, diadalmas mosollyal bejelentette, hogy akkor most majd jól berendelik az Esperest, és kérdőre vonják a szőnyeg szélén, hogy azért mégis miket prédikál az Egyház nevében, meg pláne hogy a plébániáján miféle szakállas alakokat bújtat, arról nem is beszélve, hogy ingyen használják a vizet meg a villanyt. Ennyit árulna csak el egyelőre az Icuka néni a szentes asszonyoknak a kihallgatásról a Püspökatyánál, aztán majd a Püspökatyá meglátja, hogy hogyan alakuljanak a dolgok, de egyet azért már most leszögezhet az Icuka néni, hogy ez így tovább nem mehet, az már egyszer biztos. Merthogy a Szűzanyát a templomból senki ki nem fogja tenni, arról majd ő gondoskodik, és mindenkit biztosíthat róla. Azt mondta az Icuka néni, hogy úgy látszik, mert a Püspökatyá is egyetért ezzel, hogy az Esperest tényleg ezek a zsidók bolondították meg, de tisztára. Nem véletlenül volt annak az embernek akkora szakállá, aki szinte már-már beköltözött a plébániára, csak annyit tenne még hozzá az Icuka néni. A sekrestyés Pista is azt mondta, amikor kikérdezték az egyházmegyénél, hogy az Esperes olyan könyveket olvas, amik olyasmi betűkkel vannak írva, mint amilyenek a zsidó temetőben is látni a sírokon, amikről a sírköves Jani még nem csiszolta le a feliratokat, mert igazság szerint nem márványból voltak.

Akkoriban sokakat berendeltek az egyházmegyéhez, mert akarták tudni, hogy mégis mi újság van az Esperessel. De a Pista nem tudott mondani semmi rosszat az Esperesre, mert azt mondta, hogy ő nem igen ért ezekhez a szűzanyás dolgokhoz, ő inkább csak harangozni szeret, de kérdezzék inkább a Rofsics Józskát, mégiscsak ő volt neki a jegyese, a Szűz Máriának. De a Rofsics Józskát akkor már nem érdekelte se a Szűzanya, se az Esperes, inkább csak itta az öreg Kukucska törkölypálinkáját meg borát, mert azt mondta mindenkinek, hogy úgy sincsen Isten, és hogy hagyják most már békiben ezekkel a szentes dolgokkal. Az Icuka néni aztán még a Rofsics Józskát is az Esperesre fogta, hogy a Józskát is ő vadította el a templomtól, pedig a Józska az egy annyira szentes ember volt, hogy olyan azóta se akadt az egyházközségben. Az Icuka néni csak mondta a magáét, mert annyira elharagudott az Esperesre, pedig azt azért mindenki tudta, hogy nem is az Esperes vadította el a Józskát, hanem csak túl sokat olvasott vasutas létere, és attól a sok könyvtől inkább meglágyulhatott neki az agya.

Szóval pont a Józskáról, arról az Esperes nemigen tehet.

Ennyiben maradtak a dolgok, amíg az Esperest be nem hívatta a Püspökatyá, hogy tájékoztatást kérjen az egyházközség felől, és hogy hogyan állnak a dolgok, meg mégis miket prédikál az embereknek. És akkor utána, nem sokra rá le is tették az Esperest egyszer s mindenkorra. Megtiltották neki, hogy misézzen meg temessen meg ilyesmiket, és azt mondták neki, hogy határos időn belül ki kell költöznie a plébániáról is minden hóbelevancával együtt. Mert azt mondta az Icuka néni diadalmasan, hogy az Esperes megtagadta az Anyaszentegyházat, és méltatlanná vált rá, hogy a plébánián lakjon. Gondolkodott volna akkor, amikor a Szűzanyát kezdte gyalázni. Mert a Szűzanyával senkinek se lehet kukoricázni, amíg az Icuka néni az eszét tudja. Örült nagyon az Icuka néni, hogy akkor a Szűzanyát mégse teszi ki a templomból senki, és az emberek is úgy látták, hogy a Szűzanya szinte még szebben mosolyog, mint előtte, mert az Icuka néni milyen bátran megvédte neki a becsületét.

Szegény sekrestyés Pista sokáig siratta az Esperest, még a templomba se akart járni, mert azt mondta, hogy az új pap még a lába nyomába se érhet az Esperesnek, aki még benne is meglátta az Isten képmását. Aztán egy idő után mégiscsak jelentkezett a plébánián a Pista, hogy följajánlja a szolgálatait, főleg ami a harangozást illeti. De azért a Pista nem felejtette el az Esperest soha, ápolta az emléket neki, úgy mondta. Csak az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy már nem sok hiányzott hozzá, hogy elmúljon a púposság a hátából neki, és mégse akarta a Pista, hogy az a sok harangozás mind kárba vesszen azért.